

**ЎЗБЕКИСТОН RESPUBLIKASI ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИ ВАЗИРЛИГИ
ЎЗБЕКИСТОН RESPUBLIKASI ИҚТИСОДИЁТ ВАЗИРЛИГИ
ЎЗБЕКИСТОН RESPUBLIKASI МОЛИЯ ВАЗИРЛИГИ
ЎЗБЕКИСТОН RESPUBLIKASI ЕР РЕСУРСЛАРИ, ГЕОДЕЗИЯ, КАРТОГРАФИЯ
ВА ДАВЛАТ КАДАСТРИ ДАВЛАТ ҚЎМИТАСИНING
ҚАРОРИ**

**Қишлоқ хўжалиги экинларини оқилона жойлаштириш, ер балансига риоя этиш,
қишлоқ хўжалиги экинларининг оқилона жойлаштирилиши бузилганлиги учун
фермер хўжаликлари ва мансабдор шахсларнинг масъулиятини ошириш,
етиштирилган маҳсулот сотилишининг ҳисобини юритиш, шартнома
мажбуриятларининг бажарилишини таъминлаш тартиби тўғрисидаги
низомни тасдиқлаш ҳақида**

Ўзбекистон Республикаси Президентининг “2018 йилда қишлоқ хўжалиги экинларини оқилона жойлаштириш чора-тадбирлари ва қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари етиштиришнинг прогноё ҳажмлари тўғрисида”ги 2017 йил 15 сентябрдаги ПҚ-3281-сон қарорига мувофиқ Ўзбекистон Республикаси Қишлоқ хўжалиги вазирлиги, Иқтисодиёт вазирлиги, Молия вазирлиги ҳамда Ер ресурслари, геодезия, картография ва давлат кадастри давлат қўмитаси қарор қилади:

1. Қишлоқ хўжалиги экинларини оқилона жойлаштириш, ер балансига риоя этиш, қишлоқ хўжалиги экинларининг оқилона жойлаштирилиши бузилганлиги учун фермер хўжаликлари ва мансабдор шахсларнинг масъулиятини ошириш, етиштирилган маҳсулот сотилишининг ҳисобини юритиш, шартнома мажбуриятларининг бажарилишини таъминлаш тартиби тўғрисидаги низоми иловага мувофиқ тасдиқлансин.

2. Мазкур қарор расмий эълон қилинган кундан эътиборан уч ойдан кейин қучга киради.

Қишлоқ хўжалиги вазири

Тошкент ш.,
2018 йил “06” 06
47 -сон

Иқтисодиёт вазири

Тошкент ш.,
2018 йил “06” 06
20 -сон

Молия вазири

Тошкент ш.,
2018 йил “06” 06
101 -сон

**Ер ресурслари, геодезия, картография
ва давлат кадастри давлат қўмитаси раиси**

Тошкент ш.,
2018 йил “06” 06
5 -сон

Б. Юсупов

Б. Ходжаев

Д. Кучкаров

А. Абдуллаев

Ўзбекистон Республикаси Қишлоқ хўжалиги
вазирлиги, Иқтисодиёт вазирлиги,
Молия вазирлиги ва Ер ресурслари, геодезия,
картография ва давлат кадастри давлат
қўмитасининг 2018 йил 6 июндаги
47, 20, 101, 5-сон қарорига
ИЛОВА

**Қишлоқ хўжалиги экинларини оқилона жойлаштириш, ер балансига риоя этиш,
қишлоқ хўжалиги экинларининг оқилона жойлаштирилиши бузилганлиги
учун фермер хўжаликлари ва мансабдор шахсларнинг масъулиятини ошириш,
етиштирилган маҳсулот сотилишининг ҳисобини юритиш, шартнома
мажбуриятларининг бажарилишини таъминлаш тартиби тўғрисидаги**

НИЗОМ

Мазкур Низом Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 15 сентябрдаги ПҚ-3281-сон “2018 йилда қишлоқ хўжалиги экинларини оқилона жойлаштириш чора-тадбирлари ва қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари етиштиришнинг прогноз ҳажмлари тўғрисида”ги қарорига мувофиқ қишлоқ хўжалиги экинларини оқилона жойлаштириш, ер балансига риоя этиш, қишлоқ хўжалиги экинларининг оқилона жойлаштирилиши бузилганлиги учун фермер хўжаликлари ва мансабдор шахсларнинг масъулиятини ошириш, етиштирилган маҳсулот сотилишининг ҳисобини юритиш, шартнома мажбуриятларининг бажарилишини таъминлаш тартибини белгилайди.

1-боб. Умумий қондалар

1. Мазкур Низомда қуйидаги асосий тушунчалардан фойдаланилади:

давлат эҳтиёжлари учун харид қилинадиган қишлоқ хўжалиги экинлари – давлат эҳтиёжлари учун етказиб бериладиган бошоқли дон экинлари, шоли ва пахта;

қишлоқ хўжалиги корхоналари – қишлоқ хўжалигини юритиш учун белгиланган тартибда ажратилган ер участкасида қишлоқ хўжалиги маҳсулотларини етиштирувчи юридик шахслар;

қишлоқ хўжалиги экин майдонлари – мунтазам равишда қишлоқ хўжалиги маҳсулотларини ишлаб чиқариш мақсадида ёки чорва учун табиий ем-хашак манбаи сифатида фойдаланиладиган ерлар, уларнинг таркибига суғориладиган ва суғорилмайдиган ҳайдов ерлар, кўп йиллик дарахтлар (боғлар, токзорлар, тутзорлар, мевазорлар, резаворзорлар ва бошқа мевали дарахтлар), бўз ерлар, пичанзорлар ва яйловлар кирази;

қишлоқ хўжалиги экинлари – асосий майдонларга экиладиган ғўза, бошоқли дон, шоли, сабзавот, полиз, картошка, ем-хашакбоп илдиз мевали ўсимликлар, бир йиллик ўтлар, беда, маккажўхори, тамаки ҳамда такрорий майдонларга ва “тўқсонбости” усулида экиладиган экинлар;

лалмикор ерлар – суғориш имконияти мавжуд бўлмаган ва суғориш тармоғига эга бўлмаган ерлар;

суғориладиган ерлар – қишлоқ хўжалигида фойдаланиш ва суғориш учун яроқли бўлган, сув ресурслари шу ерларни суғоришни таъминлай оладиган суғориш манбаи билан боғланган доимий ёки муваққат суғориш тармоғига эга бўлган ерлар;

тупроқ балл-бонитети – қишлоқ хўжалиги экинлари агротехникаси ўртача даражада бўлганидаги тупроқ сифати ҳамда табиий унумдорлик қувватига бериладиган қиёсий баҳо;

ҳосилдорлик – бир гектар майдондаги кишлок хўжалиги экинидан олинадиган ялпи ҳосил кўрсаткичи.

2. Мазкур Низом кишлок хўжалиги экинларини жойлаштиришда деҳқон хўжаликлари, илмий-тадқиқот институтлари, уларнинг филиаллари ер участкалари ва илмий тажриба станциялари майдонларига тадбиқ этилмайди.

2-боб. Қишлоқ хўжалиги экинларини жойлаштириш ва уларнинг ҳосилдорлигини белгилаш

3. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2003 йил 24 мартдаги ПФ–3226-сон “Қишлоқ хўжалигида ислохотларни чуқурлаштиришнинг энг муҳим йўналишлари тўғрисида”ги Фармонига асосан кишлок хўжалиги корхоналари фаолият ихтисослашуvidан келиб чиққан ҳолда ер ижара шартномаси ва контрактация (фьючерс) шартномаларига мувофиқ кишлок хўжалиги экинлари мустақил равишда жойлаштиради.

Бунда, давлат эҳтиёжлари учун харид қилинадиган кишлок хўжалиги экинлари унумдор (40 бонитет баллдан юқори бўлган) ер майдонларига контур яхлитлиги сақланган ҳолда жойлаштирилади.

4. Пахта хомашёсини етиштиришда юқори ҳосилдорликка эришган фермер хўжаликларини рағбатлантириш тартиби тўғрисидаги низомга (рўйхат рақами 2518, 2013 йил 18 октябрь) мувофиқ пахта хомашёсини етиштиришда юқори ҳосилдорликка (40 ц/га) эришган кишлок хўжалиги корхоналари пахта экиладиган жами ер майдонининг камида 5 фоизига конун ҳужжатлари билан тақиқланмаган бошқа турдаги кишлок хўжалиги экинларини экишга рухсат берилади.

5. Қишлоқ хўжалиги корхоналари томонидан кишлок хўжалиги экинларини жойлаштиришда ер майдонларининг географик жойлашиш ўрни, геоморфологик-литологик тузилиши, гидрологик ва иқлим шароитлари, гидромелиоратив тизимлари ва ер ости сувларининг ҳолати, сув билан таъминланганлиги, тупроқнинг шўрланиш даражаси ва унумдорлиги ҳамда хўжаликларнинг ихтисослашуvi ҳисобга олинади.

6. Туман (шаҳар) ер ресурслари ва давлат кадастри бўлими томонидан тасдиқланган ҳолда тақдим этилган тумандаги мавжуд ер майдонлари, суғориладиган экин ерлар, лалмикор ерлар ва янги экилган кўп йиллик дов-дарахтлар (боғлар, токзорлар, тутзорлар, мевали дарахт кўчатзорлари, мевазорлар ва бошқалар) ҳамда уларнинг ердан фойланувчилар кесимида тақсимланиши, балл-бонитети тўғрисидаги маълумотлар асосида туман (шаҳар) кишлок хўжалиги бўлими кишлок хўжалиги корхоналари ва туман (шаҳар) фермер, деҳқон хўжаликлари ва томорқа ер эгалари кенгашидан ҳар йили 1 августга қадар таклифларни олиб, келгуси йил ҳосили учун кишлок хўжалиги экинларини жойлаштириш бўйича таклифларни ишлаб чиқади.

7. Туман (шаҳар) кишлок хўжалиги бўлими туман (шаҳар) фермер, деҳқон хўжаликлари ва томорқа ер эгалари кенгаши билан келишган ҳолда 3 иш кунида туман (шаҳар) ер ресурслари ва давлат кадастри бўлими томонидан тақдим этилган ер майдонларининг балл бонитети тўғрисидаги маълумотлар асосида Вазирлар Маҳкамасининг 2014 йил 18 августдаги 235-сон қарори билан тасдиқланган Қишлоқ хўжалиги экин майдонларининг норматив қийматини аниқлаш тартиби тўғрисидаги низомда белгиланган асосий кишлок хўжалиги экинлари, боғлар ва токзорларнинг тупроқлари бир бонитет балига нисбатан норматив ҳосилдорлигидан келиб чиққан ҳолда жойлаштирилган кишлок хўжалиги экинларининг ҳосилдорлигини белгилайди.

8. Туман (шаҳар) қишлоқ хўжалиги бўлими қишлоқ хўжалиги экинларини жойлаштириш бўйича таклифларни 3 иш кунида туман (шаҳар) ер ресурслари ва давлат кадастри бўлимига тақдим этади.

9. Туман (шаҳар) ер ресурслари ва давлат кадастри бўлими “Ўздаверлойиха” институти ва унинг ҳудудий бўлинмалари билан биргаликда қишлоқ хўжалиги экинларини жойлаштириш бўйича таклифлар тақдим этилган кундан эътиборан 20 иш кунида контурлар ва қишлоқ хўжалиги корхоналари кесимида қишлоқ хўжалиги экинларини жойлаштириш бўйича таклифларни ишлаб чиқади. Бунда:

тумандаги қишлоқ хўжалиги корхоналарининг асосий майдонларига экиладиган қишлоқ хўжалиги экинларини жойлаштириш 1-иловага мувофиқ;

тумандаги қишлоқ хўжалиги корхоналарининг бошоқли дон экинларидан бўшайдиган ерларида такрорий қишлоқ хўжалиги экинларини турлари бўйича жойлаштириш 2-иловага мувофиқ;

тумандаги қишлоқ хўжалиги корхоналари экин майдонларида “тўқсонбосди” усули билан август ойида пиёз ва саримсоқпиёз ҳамда сабзавот экинларини жойлаштириш 3-иловага мувофиқ жадваллар асосида жойлаштириб чиқилади.

10. Қишлоқ хўжалиги корхоналари экин майдонларида қишлоқ хўжалиги экинларини контурлар кесимида жойлаштиришда фермер хўжаликларининг ихтисослашуви ва ер майдонининг контур яхлитлиги, тупроқнинг мелиоратив ҳолати, сув билан таъминланганлиги, охириги 3 йилда олинган ҳосилдорлик, ўтмишдош экин, тупроқ балл бонитети ҳамда бошқа омиллар инобатга олинади.

11. Қишлоқ хўжалиги экинларини жойлаштиришда Қорақалпоғистон Республикаси Сув хўжалиги вазирлиги, вилоятлар ирригация тизимлари ҳавза бошқармаси ҳамда туман (шаҳар) ирригация бўлимларидан экин майдонларининг сув билан таъминланганлик даражаси тўғрисида ҳулоса олинади.

12. Қишлоқ хўжалиги корхоналарининг экин майдонларида қишлоқ хўжалиги экинлари контурлар кесимида жойлаштирилиб, ҳудуд (массив)нинг 1:10000 миқёсдаги харитасига ҳар бир экин тури бўйича тегишли шартли белгилар асосида тушириб чиқилади.

13. Қишлоқ хўжалиги корхоналарининг экин майдонларида қишлоқ хўжалиги экинлари контурлар кесимида ҳудуд (массив)нинг 1:10000 миқёсдаги харитага туширилган экинларни жойлаштириш натижалари туман қишлоқ хўжалиги бўлими, ер ресурслари ва давлат кадастри бўлими, фермер, деҳқон хўжаликлари ва томорқа ер эгалари кенгаши ҳамда “Ўздаверлойиха” институтининг ҳудудий бўлинмаси масъул ходими томонидан имзоланади.

14. Туман (шаҳар) ер ресурслари ва давлат кадастри бўлими туман (шаҳар) қишлоқ хўжалиги бўлими билан биргаликда 5 иш кунида қишлоқ хўжалиги экинларини жойлаштириш ва уларнинг ҳосилдорлиги тўғрисидаги туман (шаҳар) ҳокимининг қарори лойиҳасини ишлаб чиқади. Лойиҳага қишлоқ хўжалиги экинларини жойлаштириш ва уларнинг ҳосилдорлиги прогноз ҳажмлари, шунингдек ҳудуднинг (массив) 1:10000 миқёсдаги харитасига экинларни жойлаштириш натижалари илова қилинади.

15. Туманда қишлоқ хўжалиги экинларини жойлаштириш натижалари туман (шаҳар) ҳокимининг қарори асосида тасдиқлангандан кейин “Ўздаверлойиха” институти ва унинг ҳудудий бўлинмалари 15 иш кунида ҳар бир қишлоқ хўжалиги корхоналарида контурлар кесимида жойлаштирилган экин турлари ва майдонлари тўғрисидаги маълумотларнинг

электрон базасини яратади, шунингдек экинларнинг экилиши ва ҳолатини доимий мониторингини юритиш мақсадида “электрон харита”га туширади.

16. Қишлоқ хўжалиги корхоналари тугатилган ёки янгидан ташкил этилган ёхуд ер майдонлари мақбуллаштирилган, қўшимча ер майдони ажратилган ҳолларда қишлоқ хўжалиги экинларини жойлаштириш бўйича туман (шаҳар) ҳокимининг қарорига тегишли ўзгартириш ва қўшимчалар киритилади.

17. Давлат эҳтиёжлари учун харид қилинадиган қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари бўйича қишлоқ хўжалиги экинларини жойлаштириш ва уларнинг ҳосилдорлиги реестрини туман (шаҳар) қишлоқ хўжалиги бўлими ҳар йили 5 августга қадар Қорақалпоғистон Республикаси Қишлоқ хўжалиги вазирлигига ва вилоятлар қишлоқ хўжалиги бошқармаларига тақдим этади.

18. Қорақалпоғистон Республикаси Қишлоқ хўжалиги вазирлиги ва вилоятлар қишлоқ хўжалиги бошқармалари қишлоқ хўжалиги экинларини жойлаштириш ва уларнинг ҳосилдорлиги реестрини туманлар кесимида умумлаштирган ҳолда ҳар йили 15 августга қадар Ўзбекистон Республикаси Қишлоқ хўжалиги вазирлигига тақдим этади.

19. Ўзбекистон Республикаси Қишлоқ хўжалиги вазирлиги Қорақалпоғистон Республикаси Қишлоқ хўжалиги вазирлиги ва вилоятлар қишлоқ хўжалиги бошқармалари томонидан тақдим этилган қишлоқ хўжалиги экинларини жойлаштириш ва уларнинг ҳосилдорлиги реестрларини Қорақалпоғистон Республикаси ва вилоятлар кесимида умумлаштирган ҳолда давлат эҳтиёжлари учун харид қилинадиган қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари бўйича экинларни жойлаштириш ва уларнинг ҳосилдорлиги бўйича таклифларни ҳар йили 1 сентябрга қадар Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасига киритади.

3-боб. Қишлоқ хўжалиги маҳсулотларининг сотилиши ҳисобини юритиш, шартнома мажбуриятларининг бажарилишини таъминлаш

20. Қишлоқ хўжалиги маҳсулотларини реализация қилиш (қайта ишлаш корхоналарига етказиб бериш, ички бозорлар ва ярмаркаларда сотиш, экспорт қилиш, бюджет ташкилотларини таъминлаш ва бошқалар) ишлари тузилган контрактация шартномаларига мувофиқ амалга оширилади.

Қишлоқ хўжалиги маҳсулотларини реализация қилишда ҳисоб-китоблар қишлоқ хўжалиги корхоналари ва тегишли хизмат кўрсатувчи банклар ўртасида тузилган шартномаларга мувофиқ, хизмат кўрсатувчи банкларда очилган ҳисоб рақамлари орқали амалга оширилади.

21. Қишлоқ хўжалиги корхоналари томонидан қишлоқ хўжалиги экинларини жойлаштириш бўйича ўрнатилган талабларга амал қилиниши, қишлоқ хўжалиги экинларининг тўлиқ ва ўз вақтида экилиши ҳамда уларнинг ҳолати юзасидан туман (шаҳар) ер ресурслари ва давлат кадастри бўлими, “Ўздаверлойиха” институти ва унинг ҳудудий бўлинмалари, туман (шаҳар) фермер, деҳқон хўжаликлари ва томорқа ер эгалари кенгаши томонидан доимий мониторинг юритиб борилади.

22. Шартнома мажбуриятларини бажаришда харид қилинаётган қишлоқ хўжалиги маҳсулотининг сифати ва миқдорини баҳолаш, маҳсулот учун ҳақ ўз вақтида ва тўғри тўланиши бўйича томонлар ўртасида низоли масалалар ва келишмовчиликлар пайдо бўлган тақдирда, бундай масалалар ва келишмовчиликлар туман қишлоқ хўжалиги бўлими томонидан судгача бўлган тартибда ёки иқтисодий суд томонидан ҳал этилади.

4-боб. Якуний қондалар

23. Ушбу Низом талаблари бузилишида айбдор бўлган шахслар қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда жавобгар бўладилар.

24. Мазкур Низом Ўзбекистон Республикаси Сув хўжалиги вазирлиги, Ўзбекистон Фермер, деҳқон хўжаликлари ва томорқа ер эгалари кенгаши ва Ўзбекистон Республикаси Савдо-саноат палатаси билан келишилган.

Сув хўжалиги вазири

2018 йил “30” июль

Ш. Хамраев

Ўзбекистон Фермер, деҳқон хўжаликлари
ва томорқа ер эгалари кенгаши раиси в.б

2018 йил “30” июль

А. Хаитов

Савдо саноат палатаси раиси

2018 йил “31” июль

А. Икромов

Кишлоқ хўжалиги экинларини оқилона жойлаштириш, ер балансига риоя этиш, кишлоқ хўжалиги экинларининг оқилона жойлаштирилиши бузилганлиги учун фермер хўжаликлари ва мансабдор шахсларнинг масъулиятини ошириш, етиштирилган маҳсулот сотилишининг ҳисобини юритиш, шартнома мажбуриятларининг бажарилишини таъминлаш тартиби тўғрисидаги низомга

туман (шаҳар) ида фермер хўжаликлари ва бошқа қишлоқ хўжалиги ташкилотларида 2018 йил ҳосили учун қишлоқ хўжалик экинларини жойлаштириш бўйича

МАЪЛУМОТ

[illegible]

Қишлоқ хўжалиги экинларини оқилона жойлаштириш, ер балансига риоя этиш, қишлоқ хўжалиги экинларининг оқилона жойлаштирилиши бузилганлиги учун фермер хўжаликлари ва мансабдор шахсларнинг масъулиятини ошириш, етиштирилган маҳсулот сотилишининг ҳисобини юритиш, шартнома мажбуриятларининг бажарилишини таъминлаш тартиби тўғрисидаги низомга

2-илова

_____ туман (шаҳар) да 2018 йил ҳосили учун экилган бошоқли дон майдонларидан бўшаган майдонда такрорий экинларни жойлаштириш бўйича
МАЪЛУМОТ

[illegible]

Қишлоқ хўжалиги экинларини оқилона жойлаштириш, ер балансига риоя этиш, қишлоқ хўжалиги экинларининг оқилона жойлаштирилиши бузилганлиги учун фермер хўжаликлари ва мансабдор шахсларнинг масъулиятини ошириш, етиштирилган маҳсулот сотилишининг ҳисобини юритиш, шартнома мажбуриятларининг бажарилишини таъминлаш тартиби тўғрисидаги низомга

3-илова

_____ туман (шаҳар) да _____ йил хосили учун фермер хўжаликлари ва бошқа қишлоқ хўжалиги ташкилотларида август пиёзи ва саримсоқпиёз ҳамда "тўқсонбости" сабзавот экинларини жойлаштириш тўғрисида

МАЪЛУМОТ

[illegible]